

Preporučene vakcine za određenu djecu

Sva djeca u Švedskoj imaju pravo na vakcinacija protiv devet teških bolesti (vidjeti informativni list Švedski program vakcinacije za djecu). Za sve djevojčice u ponudi je i vakcinacija protiv humanog papiloma virusa (HPV) (vidi informativni list Vakcinacija protiv HPV-a za djevojčice). Određenoj djeci se nudi i besplatna vakcinacija protiv hepatitisa B, tuberkuloze, gripa i infekcije pneumokokom.

HEPATITIS B

Hepatitis B je virus koji uzrokuje upalu jetre i širi se putem krvi i drugih tjelesnih tekućina. Kod nekih osoba bolest nije uočljiva, dok kod drugih bolest može biti veoma ozbiljna i trajati nekoliko mjeseci. Većina ozdravi ponovo, ali kod nekih virus ostane u organizmu, što može mnogo kasnije dovesti do oštećenja jetre ili raka jetre. Rizik je najveći ako ste zaraženi kao djete.

Ko treba da se vakcinira?

Vakcinacija se preporučuje za djecu sa povećanim rizikom od infekcije. Ovo se odnosi uglavnom na djecu koja imaju članove porodice sa hepatitisom B ili na djecu čiji roditelji dolaze iz zemlje u kojoj je hepatitis b češći nego u Švedskoj. Većina sreskih skupština je odlučila da ponudi vakcinu protiv hepatitisa B za svu djecu.

Kakvu zaštitu pruža vakcina?

Vakcina je vrlo efikasna i gotovo sva djeca koja su vakcinirana, razvijaju zaštitu. Vakcina štiti, vjerovatno, do kraja života.

Kada se daje vakcina?

Vakcina se obično daje u tri navrata, bilo zajedno s drugim vakcinama kod odojčadi (na 3, 5 i 12 mjeseci starosti) ili prema individualnom rasporedu.

Koji se neželjeni efekti javljaju?

Velika većina djece nema ili ima samo blage nuspojave vakcine protiv hepatitisa B. Moguće nuspojave prolaze obično u roku od nekoliko dana. Sljedeći neželjeni efekti su prijavljene:

Uobičajeno (kod više od 1 na 100 vakciniranih): crvenilo, oticanje i osjetljivost na mjestu uboda.

Rijetko (manje od 1 na 1.000 vakciniranih): groznica, svrab, glavobolje, povraćanje, proljev, osip na koži, alergijska reakcija.

TUBERKULOZA

Tuberkuloza je infekcija uzrokovana bakterijom i širi se kroz vazduh kašljem. Napada uglavnom pluća, ali drugi organi mogu biti pogođeni. Bolest se razvija u većini slučajeva sporo, sa produženim kašljem, gubitkom težine i groznicom, ali isto tako može postojati pritajeno u organizmu godinama, a onda eruptirati. Tuberkuloza u uspavanom obliku nije zarazna.

Ko se treba vakcinirati?

Vakcinacija se preporučuje djeci čiji roditelji dolaze iz zemlje u kojoj je tuberkuloza češća nego u Švedskoj.

Kakvu zaštitu pruža vakcina?

Kod djece, vakcina daje dobru zaštitu protiv teških oblika tuberkuloze. Zaštitni učinak smanjuje se s godinama.

Kada se daje vakcina?

Vakcina se obično daje kao jedna doza u dobi od šest mjeseci, ali može se dati i ranije ako je rizik od infekcije visok.

Šta se događa poslije vakcinacije?

Vakcina uzrokuje blage infekcije kože, a dvije do četiri sedmice nakon vakcinacije blago otvrdnuće na mjestu uboda. Otvrdnuće raste i postaje crveno, a nakon nekog vremena postaje rana iz koje može izlaziti gnoj. Ranu ne treba dirati, i obično zaraste sama od sebe nakon nekoliko sedmica. Treba izbjegavati kupanje u bazenu dok je rana otvorena. Neka djeca ne dobiju ranu, već samo otvrdnuće koje nestane nakon jednog ili nekoliko mjeseci.

Koji se neželjeni efekti javljaju?

Sljedeće neželjene reakcije su prijavljene:

Rijetko ((kod manje od 1 na 1.000 vakciniranih): neuobičajeno velika rana kojoj treba puno vremena da prođe, groznica, glavobolja, alergijska reakcija.

GRIP

Grip je respiratorna infekcija uzrokovana virusima. Ona se širi kroz vazduh, kada bolesna osoba kašlje i kija. Svake zime se grip vraća i između dva i petnaest posto stanovništva ima tendenciju da se razboli. Grip obično prolazi sam po sebi, ali može dovesti i do upale pluća.

Ko se treba vakcinirati?

Djeci koja pripadaju medicinski rizičnim grupama preporučuje se da se vakcinišu protiv sezonskog gripa. Vakcine protiv gripa su napravljene od virusa uzgojenog na kokošjim jajima, tako da onaj ko je alergičan na jaja mora prvo razgovarati sa svojim lekarom.

Koliko traje zaštita?

Kako se virusi gripa stalno mijenjaju, potrebno je prije svake sezone proizvesti nove vakcine koje će biti efikasne protiv virusa aktualnih u to vrijeme. Zaštita prestaje u roku od godinu dana, i mora se vakcinirati svake godine.

Kada se daje vakcina?

Djeca se mogu vakcinirati od šest mjeseci starosti. Vakcina se daje u jednoj ili dvije doze zavisno od starosti djeteta. Ukoliko se koriste dvije doze, one se daju četiri u razmaku od četiri sedmice.

Koji se neželjeni efekti javljaju?

Velika većina djece nema ili ima samo blage nuspojave vakcine protiv gripa. Moguće nuspojave prolaze obično u roku od nekoliko dana. Sljedeći neželjene reakcije su prijavljene:

Uobičajeno (kod više od 1 na 100 vakciniranih): crvenilo, oticanje i osjetljivost na mjestu uboda, groznica.

Rijetko (manje od 1 na 1.000 vakciniranih): alergijske reakcije.

PNEUMOKOKA

Pneumokoka je bakterija koja može uzrokovati blaže infekcije uha i sinusne infekcije, ali i vrlo ozbiljne i ponekad po život opasne bolesti kao što su upala pluća, sepsa i meningitis. Tu je i rizik od komplikacija, kao što su razni oblici oštećenja mozga.

Ko se treba vakcinirati?

Opšta vakcinacija novorođenčadi protiv pneumokoke je uvedena 1. januara 2009. Svim bebama se nudi besplatna vakcinacija tokom prve godine života.

I vakcinisana i nevakcinisana djece koja rizikuju da postanu ozbiljno bolesna od pneumokoke, može biti potrebna dodatna vakcinacija bez obzira na uzrast. To se odnosi na djecu s ozbiljno ugroženim imunološkim sistemom ili hroničnim bolestima koje povećavaju rizik za ozbiljnog oboljevanja.

Kakvu zaštitu pruža vakcina?

Vakcina pruža dobru zaštitu protiv teških oblika oboljenja izazvanih pneumokokom i to vrstama koje ulaze u dobijenu vakcinu.

Kada se daje vakcina?

Djeca koja pripadaju rizičnim grupama, vakciniraju se prema individualnom rasporedu.

Koja se neželjena dejstva javljaju?

Velika većina djece nema ili ima samo blage nuspojave vakcine protiv pneumokoka. Moguće nuspojave prolaze obično u roku od nekoliko dana. Sljedeći neželjene reakcije su prijavljene:

Uobičajeno (kod više od 1 na 100 vakciniranih): crvenilo, oticanje i osjetljivost na mjestu uboda, groznica, dijareja, povraćanje.

Rijetko (manje od 1 na 1.000 vakciniranih): akutna preosjetljivost, svrab, groznica sa grčevima, koprivnjača, bledilo, mlitavost.

VODITE RAČUNA!

Prije vakcinacije: Recite nam ako je vaše dijete bolesno, ima pritajene bolesti ili alergije, ili je reagiralo na bilo koji način prilikom prethodne vakcinacije.

Nakon vakcinacije: Ako dijete izgleda kao da mu nije dobro nakon vakcinacije, treba da se obratite dispanzeru za djecu, centru za zdravlje učenika u školi ili zdravstvenoj službi. Zdravstveni radnici treba da prijave bilo kakve reakcije koje se odnose na vakcinaciju, bilo da su izazvane vakcinacijom ili nisu.

Pažljivo pratite vakcinacije vašeg djeteta kroz karticu ili knjigu dječjeg dispanzera u domu zdravlja ili na bilo koji drugi način.

Folkhälsomyndigheten
PUBLIC HEALTH AGENCY OF SWEDEN